ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,

कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,

शिवाजीनगर गढी

बी.ए.प्रथम वर्षे - पेपर - व्दितीय भाषा

विषय :- मायबोली

प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक)

मराठी विभाग

❖ 1. वचन- महात्मा बसवेश्वर (1105- 1196)

- भारतातील एक बंडखोर कवी म्हणून ते सर्वपरिचित आहेत.
- सामाजिक समता प्रस्थापित करणारे एक महत्वपूर्ण समाजसुधारक. महात्मा बसवेश्वर यांचे वचन साहित्य प्रशिध्द.

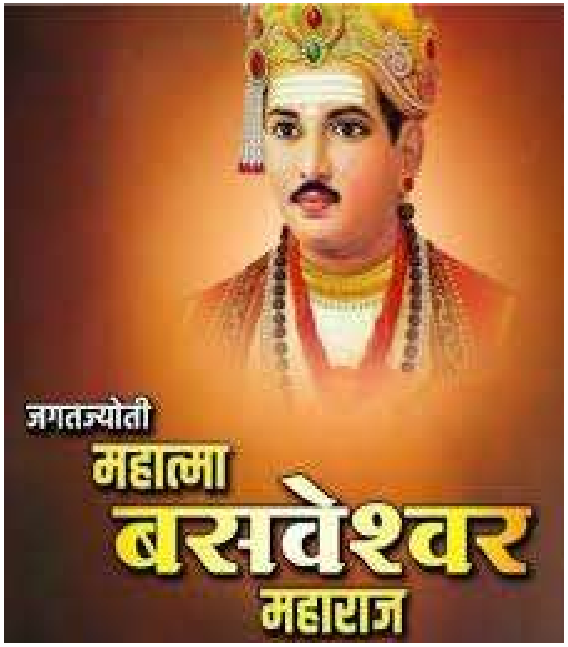

धनवान बांधिती शिवालय
करु मी काय, असे गरीब
मम पायच खांब,देहच देउळ
शिर पहा सुवर्णकळस
कुडलसंगमदेवा ऐका हो,
स्थावरास असे नाश, परि जंगम असे अविनाशी

2. इये म-हाठिचिये नगरी- संत ज्ञानेश्वर (1275 -1296)

भागवत धर्माचा पाया रचण्याचे अभूतपूर्व कार्य केले.

संत ज्ञानेश्वर यांनी वाङमय निर्मितीबरोबरच आध्यात्मिक लोकशाहीचे बीज रुजविले. मराठी भाषेत वाङमय निर्मिती केली

नवरसी भरवी सागरु I करवी उचित रत्नांचे आगरु II
भावार्थाचे गिरिवरु I निफजवि माये II

3. चंदनाचा संग लाधलिया वृक्ष - संत बहिणाबाई (1628- 1700)

जीवन:-

संत तुकारामांच्या समकालीन, पुढच्या पिढीतील वारकरी संप्रदायातील मराठी स्त्री संत कवचित्री आणि तुकारामांच्या शिष्या.

बहिणाबाई यांना बालवयापासूनच भक्तीची व परमार्थाची ओढ होती.

संतां असंतांचे शरीर सारिखे
भिन्नत्व वोळखे क्रियेपाशी

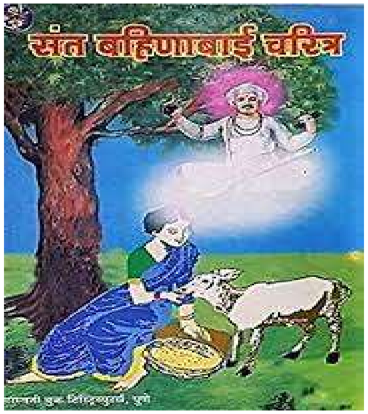

❖ फटका - अनंत फंदी (1744- 1819)

मराठीतील शाहिर आणि लावणीकार म्हणून प्रसिध्द .

बिकट वाट वहिवाट नसावी हा त्यांचा फटका मराठी सारस्वात प्रसिध्द.

या फटक्यातून व्यवहारात माणसाने सद्‌वर्तनाने वागावे याबद्दलचा उपदेश केला आहे.

लंडेगुंडे हिरतसेतटू हयांची संगत धरुं नको

नरदेहासी येऊन प्राण्या दुष्ट वासना धरूं नको

फुलराणी - बालकवी (1890- 1918)

मराठीतील श्रेष्ठ निसर्गकवी. वयाच्या 13 व्या वर्षी वनमुकुंद ही पहिली कविता लिहिली. तरल संवेदनशीलता, आध्यात्मिक चिंतनशीलता आणि सौंदर्यवादाची हळुवार काव्यशैली इ. गुणविशेषांमुळे कविता रमणीय बनली. कवितेत आनंदी व उदासीन अशा दोन मनोवृत्तींचे पदर प्रत्ययाला येतात. रंग आणि स्पर्शप्रतिमा यांच्या वापरामुळे त्यांची कविता उत्कट झाली आहे.

हिरवे हिरवे गार गालिचे , हरित तृणांच्या मखमालींचे
त्या सुंदर मखमालीवरतीं, फुलराणी ही खेळत होती.

मराठी ग्रंथकार सभेस पत्र- महात्मा फुले (1827- 1890)

सत्यशोधक समाजाचे संस्थापक. सामाजपरिवर्तनवादी , सामाजिक चळवळीचे प्रणेते. बहुजन समाजाच्य उत्थापनासाठी व शिक्षणासाठी आणि त्यांच्या जागृतीकरिता सतत प्रयत्न. स्वातंत्र्य,मानवता व विश्वबंधुत्व या मूल्यांचा स्वीकार व सर्वसामान्यापर्यंत प्रचार. म्हणूनच जनसामान्यांनी त्यांना महात्मा ही पदवी बहाल केली.

मराठी ग्रंथकार सभेच्या दुस-या संमेलनास उपस्थित राहण्यासाठी म.फुल्यांना पत्र लिहून विनंती केली. त्या पत्रास उत्तर म्हणजे मराठी ग्रंथकार सभेस पत्र होय.

शील व सौजन्य- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर (1891-1956)

भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार. दीन, दलित, उपेक्षित, वंचित, विस्थापितांच्या, शोषितांच्या अंधकारमय जीवनाला प्रज्ञेचा संदेश, समताधिष्ठित समाजव्यवस्थेसाठी अविरत प्रयत्न. समतेसाठी सामाजिक लोकशाहीची संकल्पना मांडली.महाडच्या चवदार तळयाचा सत्याग्रह, काळाराम मंदिर सत्याग्रह. स्त्री व बहुजनांच्या हक्कांसाठी अविरत संघर्ष करुन जनमाणसात क्रांती घडवून आणली.

❖ डोळे - अण्णा भाऊ साठे (1920- 1969)

जीवन परिचय :-

लेखन कार्य - कथा ,कादंबरी,वगनाटय,लावण्या,पोवाडे, प्रवासवर्णन ,नाटक व लोकनाटय इ. वाङ्मयप्रकारांचे लेखन.

अण्णाभाऊ साठे यांनी या कथेतून कथेची नायिका-गीताचे सौंदर्यपूर्ण डोळे तिच्या जीवनाच्या शोकांतिकेला कारणीभूत ठरतात, याचे हृदयस्पर्शी वर्णन केले आहे. त्याचबरोबर संशय हा माणासाचा घात कसा करतो असा संदेशही दिला आहे.

उपयोजित मराठी - जाहिरात लेखन

जाहिरात लेखन म्हणजे काय ? - जाहिरात म्हणजे दृक किंवा श्राव्य संदेश संपर्क माध्यमांतून जनतेस कळविणे होय.

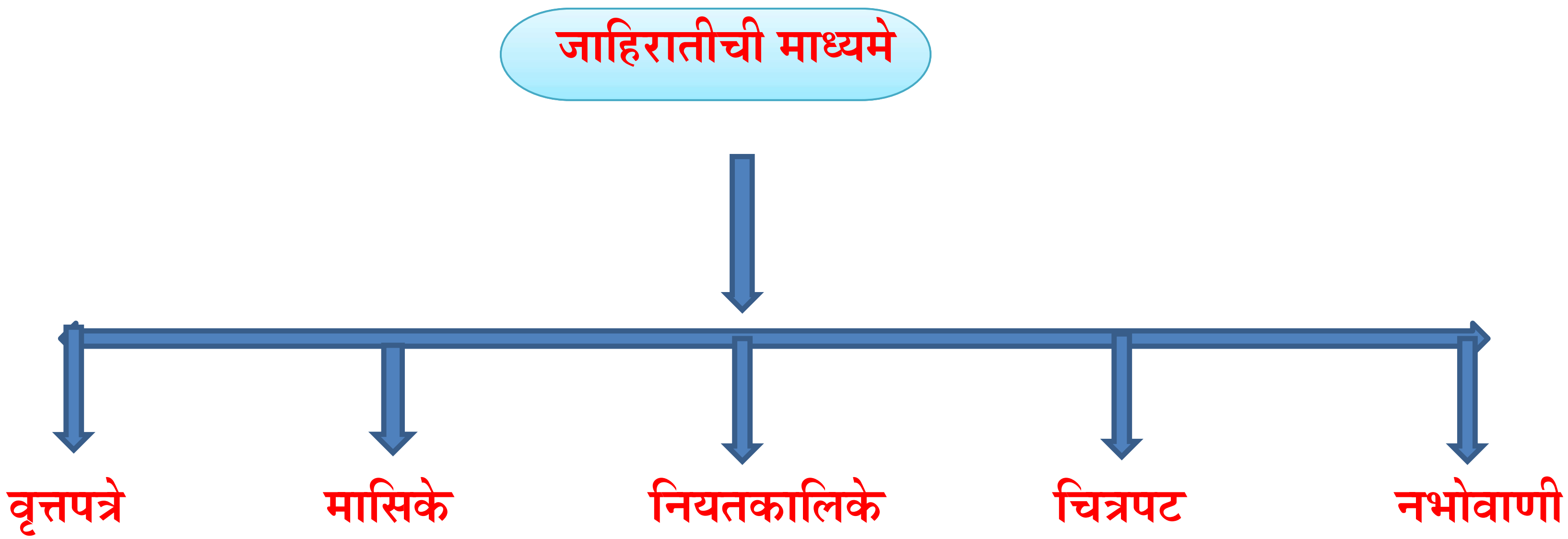

धन्यवाद . . .